

عنوان: عوامل تنش‌زا و روش‌های سازگاری بیماران دیالیز خونی و صفاقی مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع)، تیریز ۱۳۸۸

نام دانشجو: روناک آهنگر

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد - پرستاری

اساتید راهنما: کبری پرون - فرحناز عبدا... زاده

استاد مشاور: دکتر مرتضی قوجازاده

شماره پایان‌نامه: ۲۴۳

مقدمه: بیماران کلیوی مرحله آخر با تنش‌زاهای متعددی برخورد می‌کنند که بر سطوح عملکرد جسمی و روانی-اجتماعی آنها تاثیر خواهد گذاشت. آنها بایستی به وابستگی به گروه و تجهیزات پزشکی عادت کرده و عوامل تنش‌زا خود را تحت کنترل در آورند. هدف از این مطالعه شناخت و مقایسه عوامل تنش‌زا و روش‌های سازگاری بیماران دیالیز خونی و صفاقی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی مقایسه‌ای است. کل بیماران دیالیز خونی مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) تبریز (۷۰ نفر) به روش سرشماری و به همان اندازه نیز بیماران دیالیز صفاقی که رضایت و معیارهای ورود به مطالعه را داشتند به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ها، شامل مشخصات فردی-اجتماعی، مقیاس تنش‌زا‌های بیماران دیالیز خونی (HSS) و صفاقی (PDSAS) و مقیاس سازگاری جالویک (JCS) بود که پس از تعیین روایی و پایایی مورد استفاده قرار گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که عمده عوامل تنش‌زا برای گروه دیالیز خونی مربوط به احساس خستگی، بی‌حوصلگی، هزینه درمان، نقل و انتقال برای درمان، و درگروه دیالیز صفاقی مربوط به تعویض مکرر، بی‌حوصلگی، طولانی بودن زمان مورد نیاز برای دیالیز بوده همچنین عمده روش‌های سازگاری گروه دیالیز خونی شامل: دعا کردید و یاد به خدا توکل کردید، آن وضعیت را قبول کردید چون کار زیادی نمی‌توانستید انجام دهید، امیدوار بودید که مشکل برطرف خواهد شد، و درگروه دیالیز صفاقی شامل: دعا کردید و یاد به خدا توکل کردید، سعی کردید وضعیت را عوض کنید، به طرف شدن مشکل امیدوار شدید، می‌باشند. اختلاف میانگین امتیاز تنش‌ها در دو گروه از نظر آماری معنی‌دار بود ($P < 0.01$)، به طوری که سطح تنش در گروه دیالیز خونی از گروه دیالیز صفاقی بیشتر بود. نتایج مقایسه روش‌های سازگاری نشان داد که اختلاف میانگین استفاده از روش‌های سازگاری در دو گروه از نظر آماری معنی‌دار بود ($P < 0.01$)، به طوری که میانگین امتیاز استفاده از روش‌های سازگاری در گروه دیالیز خونی از گروه دیالیز صفاقی بیشتر بود. نتایج بررسی ارتباط بررسی ارتباط بین استفاده و تاثیر روش‌های سازگاری نشان داد که امتیاز استفاده از روش‌های سازگاری موثرتر بیشتر بود.

بحث و نتیجه: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اکثر بیماران در دو گروه مکرراً با عوامل تنش‌زا برخورد داشته و نیاز به مقابله دارند. با توجه به اهمیت شناخت عوامل تنش‌زا و روش‌های سازگاری موثر توصیه می‌شود که باشناسی مهارت‌های سازگاری موثر از طریق برنامه‌های آموزشی می‌توان فرآیند سازگاری بیماران دیالیزی را با عوامل تنش‌زا تسهیل نمود.

کلمات کلیدی: دیالیز خونی، دیالیز صفاقی، عوامل تنش‌زا، روش‌های سازگاری